

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Rvperti Abbatis Monasterii Tuitiensis, ordinis sancti
Benedicti, Theologi antiqui ac plane clarissimi, in Cantica
Canticorum de incarnatione Domini commentario[rum],
libri VII**

Rupertus <Tuitensis>

[Köln], 1527

VD16 B 3703

Et dilectus meus loquitur mihi. Surge propera amica mea, columba mea,
formosa mea, & ueni. Iam enim hyems transijt, imber abiit & recessit,
flores apparuerunt in terra nostra, tempus putatio[n]is ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-34445

¶ Porro cancelli, scilicet anterior pars ædificij, fuerunt Abraham, Isaac, & Iacob, primi patres generis nostri, per quos in eo prospexit, q̄ propter eos misertus est nostri, recordatus est quod eis promiserit, quid iurauerit, hoc est quod ipsa cecini. Suscepit Israel puerum suum recordatus misericordiæ suæ. Sicut locutus est ad patres nostros, Abraham & semini eius in secula.

¶ Et dilectus meus loquitur mihi. Surge propera amica mea, columba mea, formosa mea, & ueni. Iam enim hyems transijt, imber abiit & recessit, flores apparuerunt in terra nostra, tempus putatiōis aduenit: uox turturis audita est in terra nostra, ficus protulit grossos suos, uineæ florentes odorem dederunt.

¶ Verba ista profecto desyderantis uerba sunt. Quid autem est desiderium dilecti, uel quid amor eius, nisi charitas, nisi spiritus sanctus? Tali utiq̄ desyderio desyderare, cum amore recte dicitur amare, dicitur etiam lætari, ut illic: Lætabitur dominus in operibus suis. Quinetiam petere dicitur, nimirum eodem desyderio, iuxta illud in Deuteronomio. Et nunc Israel (inquit Moyses) quid dominus deus tuus petit a te, nisi ut timeas dominum deum tuum, & ambules in uisibus eius, & diligas eum? Amplius autem nō solum petentis, uerum etiam ualde optantis animo loquitur, cum item in Deuteronomio dicit. Bene omnia sunt locuti. Quis det talem eos habere

Cancelli sunt patri archæ.
Luca. I

Desyderium filij dei pro salute gñis humani ac celeranda.
Psal. 103.
Deut. 10

Deute. 5

mentem, ut timeant me, & custodiant uniuersa mandata mea in omni tempore, ut bene sit eis et filijs eorum in sempiternum. Et in Esaia dicit. Vtinam attendisses mandata mea, facta fuisset sicut flumen pax tua, & iustitia tua sicut gurgites maris. Hæc & his similia multa scripta sunt, testantia quietum dilecti desyderium, charitatē impassibilis, non passionem, sed delectationem, qua semper optauit, semper cupiuit id, quod utile eēt creaturæ suæ humano generi. Quod si unquam aliquid recte dicitur optasse uel desyderare, quanto magis istud, in quo est summa salutis, istā plenitudinem temporis, in quo fieret ex muliere fieret sub lege, ut eos qui sub lege erāt, redimeret ut adoptionem filiorū reciperent? Igitur hæc uerba dilecti, loquētis mihi, surge, propera amica mea, columba mea, formosa mea. & ueni, & cætera. sic accipite quasi uerba desyderantis, tanquam festinantis, & optantis, iam adesse materiam tantæ salutis, scilicet me, cuius caro illi materia foret assumendæ carnis. Tanquā præsentem loquebatur mihi, meq; iubebat surgere & properare, id est, nasci & hospitium uētris mei sibi cito præparare. ¶ Et reuera priusquam nascerer, illi præsens aderam, anteq; fierem bene illi cognata fueram, Si enim dicitis & uere dicitis, quia elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, ut essemus sancti & immaculati in conspectu eius in charitate, nōne & de me recte sentitis, & recte sentiendo dicitis, quia elegit me ante mundi constitutionem, ut eēm sancta & immaculata in conspectu eius in charitate? Et si sapiā, ut ipsa testatur, iam anteq; fieret, ludens erat co-

Gal. 4

Maria añ
cōstitutio
nem mun
di electa.
Ephe. 1.

Prouer. 8

ram eo in orbe terrarum, & delicia eius cum filiis
 hominum: quanto magis ludens erat, & delicia-
 batur cum ista ancilla domini, miraculo cuncto-
 rum filiorum uel filiarum hominum. Surge (inquit)
 propera amica mea, columba mea, formosa mea,
 & in his omnibus Eua opposita. Eua namque qua-
 si inimica. Eua quasi uipera Eua quasi deformis
 & ignominiosa. Mihi inimica, uiro suo uipera,
 sibi met confusa ignominia. Inimica per super-
 biam, qua intus tumuit, uipera per maliciam,
 quam ex serpente concipiens, foris tentata faci-
 le cessit: ignominiosa per pruritus libidinis, qua
 statim scaturire cepit: Unde, & nudam se cog-
 noscens, folio pudenda contexit. Tu autem ami-
 ca mea per humilitatem, columba mea per cha-
 ritatem, formosa mea per castitatem. Tu contra
 deum non tumuisti, imo mente humili altissimo
 complacuisti, & ecce amica es. Tu serpenti au-
 re non prebuiisti, imo inimicitias inter te & ser-
 pentem ego posui, & ecce columba es. Tu nuditatem
 libidinis non incurristi, imo spiritus sanctus
 obumbrabit tibi, & ecce formosa es. Veni
 ergo Maria ueni, nam Eua ad latebras fugit. Veni
 & credo angelo euangelizanti: nam Eua cre-
 didit serpenti susurranti. Veni & contere caput
 serpentis, nam Eua & capite illecta, & uentre ob-
 lectata & cauda est obligata serpentis. Veni &
 dic, ecce ancilla domini: nam Eua se abscondens
 pariter & defendens, serpens, ait, decepit me, &
 comedi. Hæc est uox dilecti mei, & hæc loqui-
 tur mihi. Surge, propera, & ueni. Surge per fidem
 propera per spem, ueni per charitatem. Iam enim hy-
 mens transit, imber abiit, & recessit, flores apparuit

Gene. 3.

RVP. IN CAN. CANT. CA. II

erunt in terra nostra, tempus putationis aduenit
Vox turturis audita ē in terra nostra, ficus pro-
tulit grossos suos, uinea florentes odorem dede-
runt. **E**cce enim æquinoctium uernum iam
præterijt, & adest festiuitas paschalis, dum hæc
loquor tibi, dum foris angelus annunciat, & ego
intus uocem sequor annunciantis. quo tempore
sine dubio, secundum cursum solis & naturam
aeris, hyems iam transijt, imber abiit & recessit.
Ex ipsa ergo qualitate temporis auspiciū ca-
pe magnæ felicitatis, quia per istud quod dicitur
tibi, quod agitur tecum, transijt, id est certissime
pertrāsibit hyems peccati, abiit & recessit, id est
certissime abibit & recedet imber iræ cœlestis, quod
uidelicet hyems ex eo uenit, quod Eua iam dic-
ta, fugiens abscondit se a facie dei, & qui imber
iécirco terram, id est, omne genus humanū, uer-
berauit, quia peccauit. Hic est imber, hæc est ir-
ra cœlestis. Multiplicabo ærimnas tuas & con-
ceptus tuos, & cætera usq; quia puluis es, & in
puluerem reuerteris. Hic talis imber abiit & re-
cessit, id est, certissime abibit & recedet per me
fructum uentris tui. Tunc apparuerunt, id est, cer-
tissime apparebunt flores multi, flores sancti ac
diuersi, alij uidelicet martyrio rubicūdi siue pur-
purei, alij confessione siue ad imitationem nostri
uirginitatis incorruptione candidi. **T**unc &
tempus putationis aduenit, & mox aderit, ut am-
putentur eā, quæ superflua sunt legis, dicaturq;
floribus siue florētibus campis & arboribus no-
stris. Visum est enim spiritui sancto & nobis, ni-
hil ultra imponere uobis oneris, quā hæc necessa-
rio, ut abstineatis uos ab immolatis simulachro

Festus an-
nuntiatio-
nis uerno
tempore.

Gene. 3.

Duplices
flores

Actu. 15

COMMENTAR. LIB. II

rum, & sanguinem, & suffocato & fornicatione, & ea quæ uobis non uultis, alijs ne feceritis. A quibus custodientes nos, bene agetis.

¶ Tunc & uox turturis audita est, id est, certissime audietur in terra nostra. Vox (inquam) turturis, nimirum paruulæ quidem, sed castissimæ auis, scilicet prædicatio euangelij, cuius initiū est pulchritudo nostræ castitatis & uirginei conceptus tui: audita est, id est, audietur, in terra nostra, in ecclesia nostra, in uniuersa terra. ¶ Tunc ad uocem huiusmodi turturis ficus protulit, id est, certissime proferet grossos suos, uinæ florentes dederunt, id est, certissime dabunt odorem.

Ficus protulit.

Ficus inquam, id est, synagoga proferet & iactabit opera uel iustitias suas, sed cadentibus huiusmodi ficis ipsa remanebit effœra, & ego ueniens ad eam, & quærens fructum, non inueniā.

Mat. 21.

¶ Vinæ autem florentes, id est, gentes credere incipientes, dabunt odorem, id est, bonam opinionem, ita ut amici gratulentur & dicant. Primum gratias agimus deo nostro pro Iesum Christum pro omnibus uobis, quia fides uestra annunciat in uniuerso mundo.

Rom. 1.

¶ Surge amica mea, speciosa mea, & ueni columba mea, in foraminibus petræ, in cauerna maceræ. Ostende mihi faciem tuam, sonet uox tua in auribus meis. Vox enim tua dulcis, & facies tua decora.

¶ Iterum uox dilecti mei iterum loquitur mihi & ad surgendum inuitat, eisdem nominibus me compellat: surge (inquiēs) amica mea, speciosa mea & ueni colūba mea. Et protinus ac si quæ-